

Nieuwsbrief - STAB OGR Updates

Nummer 1, 2024

Redactie: mr. G.A. Keus, mr. J.K. van de Poel, mr. ir. O.W.J.M. Scholte, mr. R. Veenhof en bc. K-RMT P.A.H.M. Willems.

INHOUDSOPGAVE

Hof

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2023:3978](#) 28-11-2023

Aansprakelijkheid wateroverlast/Gemeente Weert

Rechtbank

[Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2023:20494](#) 22-12-2023

Handhaving/Zuid-Holland

[Rechtbank Zeeland-West-Brabant, ECLI:NL:RBZWB:2023:8686](#) 08-12-2023

Handhaving/Minister van Infrastructuur en Milieu

[Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2023:18824](#) 06-12-2023

Leggerbesluit/Hoogheemraadschap van Delfland

[Rechtbank Noord-Nederland, ECLI:NL:RBNNE:2023:5111](#) 01-12-2023

Handhaving/Waterschap Noorderzijlvest

[Rechtbank Midden-Nederland, ECLI:NL:RBMNE:2023:6278](#) 21-11-2023

Omgevingsvergunning/Houten

Raad van State

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2023:4775](#) 20-12-2023

Planschade/Provincie Noord-Holland

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2023:4635](#) 13-12-2023

Omgevingsvergunning/Geldrop-Mierlo

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2023:4539](#) 06-12-2023

Handhaving/Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden

RECHTSPRAAK

Handhaving/Zuid-Holland

Het lozen van trifluorazijnzuur is niet impliciet vergund, er is dus sprake van een overtreding.

Casus

Het college van gedeputeerde staten van Zuid Holland heeft aan verzoekster een last onder dwangsom opgelegd vanwege het lozen van met trifluorazijnzuur (TFA) verontreinigd afvalwater. Dit is volgens het college een overtreding van het verbod om zonder omgevingsvergunning een inrichting of de werking daarvan te veranderen. Het RIVM heeft voor TFA een indicatieve drinkwaterrichtwaarde afgeleid van 2.200 ng/l (2,2 µg/l). Uit rapportages van SGS blijkt dat de door verweerder gemeten concentratie in ieder geval meer dan 50 µg/l bedraagt. Verzoekster betoogt dat de lozing van TFA met de omgevingsvergunning van 2 oktober 2021 (de zogenoemde Aquarius|vergunning) impliciet is vergund.

Rechtsvraag

Is de lozing van TFA impliciet vergund?

Uitspraak

Naar het voorlopige oordeel van de voorzieningenrechter is het lozen van TFA ook niet impliciet vergund. Uit de Aquarius-vergunning en de daartoe strekkende aanvraag kan niet worden afgeleid dat het indirect lozen van TFA impliciet is aangevraagd en vergund en dat dit (ongelimiteerd) is toegestaan zodra deze stof gedetecteerd wordt. Integendeel, uit voorschrift 1.4.1 van de Aquarius-vergunning blijkt dat voor andere PFAS (andere dan de in voorschrift 1.1.1 genoemde, dus nog onbekende PFAS) een onderzoeksverplichting geldt. Op grond van dit voorschrift dient verzoekster iedere vijf jaar informatie aan verweerder voor te leggen over onder meer het al dan niet bestaan van een methode om de aanwezigheid van andere PFAS aan te tonen en maatregelen om het ontstaan van andere PFAS te voorkomen. Het standpunt dat verzoekster inneemt, staat haaks op de onderzoeksverplichting van voorschrift 1.4.1. Als het indirect lozen van andere PFAS al vergund zou zijn als onderdeel van het productieproces, zou die onderzoeksverplichting immers zinledig zijn.

Uit de aanvraag van de Aquarius-vergunning blijkt dat verzoekster dit destijds ook zelf onderkende:

‘Voor de PFAS stoffen waarvoor (nog) geen commercieel beschikbare analysemethode is en voor de PFAS stoffen waar wel een analysemethode voor beschikbaar is maar die niet zijn aangetoond in het afvalwater worden geen jaarvrachten en concentraties aangevraagd. Mocht in de toekomst door technische ontwikkelingen mogelijk zijn om deze PFAS stoffen alsnog te analyseren en blijken ze dan voor te komen in het afvalwater, dan zal op dat moment een vergunning aanvraag worden ingediend voor de betreffende PFAS-stof.’

Hieruit blijkt dat de aanvraag (en daarmee ook de Aquarius-vergunning) geen betrekking heeft op andere PFAS, zoals TFA, en dat als in de toekomst toch een andere PFAS blijkt voor te komen in het afvalwater voor het indirect lozen daarvan op dat moment een vergunning wordt aangevraagd. Uit de vergunningsystematiek blijkt dus dat ook als het indirect lozen van TFA inherent zou zijn aan de vergunde activiteiten (hetgeen de voorzieningenrechter in deze procedure niet kan vaststellen), die lozing niet moet worden geacht te zijn aangevraagd en vergund. Van het impliciet vergunnen van een indirecte lozing van TFA in de Aquarius-vergunning is daarom naar het voorlopig oordeel van de voorzieningenrechter geen sprake.

Gelet op het voorgaande is het indirect lozen van TFA expliciet noch impliciet vergund.

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 22-12-2023

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2023:20494

Zaaknummer: SGR 23/7408

Wetsartikelen: 2.1 lid 1 onder e onder 2° Wabo

RECHTSPRAAK

Handhaving/Waterschap Noorderzijlvest

Jurisprudentiëlijk Bluswaterrechtspraak. Eiseres is geen overtreder op grond van criteria Drijfmest-arrest. Geen risicoaansprakelijkheid.

Casus

Eiseres exploiteert een bedrijf waar kunststof pallets, bakken en boxen worden gereinigd en nieuwe worden verkocht. Op maandag 9 maart 2020 is op de betreffende bedrijfslocatie van eiseres, [adres] te [vestigingsplaats 1] (op bedrijventerrein [naam 5]), een grote brand ontstaan. Daarbij zijn onder meer kunststof pallets verbrand. Op dinsdag 10 maart 2020 hebben toezichthouders van verweerder verontreiniging aangetroffen in de watergangen grenzend aan en op verdere afstand van het betreffende perceel. Vastgesteld is dat tijdens het blussen van de brand vervuild bluswater en vervuild gesmolten plastic in het omliggende oppervlaktewater terecht is gekomen.

Niet in geschil is dat de verbodsbepaling van artikel 6.2 van de Waterwet, te weten het brengen van stoffen in een oppervlaktewaterlichaam zonder vergunning, is overtreden. Als gevolg van de brand en het blussen van die brand, is vervuild bluswater en vervuild gesmolten plastic in het omliggende oppervlaktewater terechtgekomen.

Eiseres voert aan dat zij, op grond van de nieuwe jurisprudentiëlijk van de Afdeling over het overtrederbegrip, niet als overtreder kan worden aangemerkt. Eiseres heeft zelf geen vergunningvoorschriften of andere wettelijke voorschriften overtreden. Eiseres kan niet worden verweten dan wel worden toegerekend dat er brand was, deze door de brandweer geblust moest worden en dat door dit blussen verontreiniging in het water terecht zou zijn gekomen. Het blussen van de brand is niet in opdracht van eiseres uitgevoerd en voor de door de brandweer uitgevoerde brandbestrijding is sprake van een rechtvaardigingsgrond.

Verweerder voert aan dat eiseres, ook op grond van de nieuwe jurisprudentiëlijk van de Afdeling, als overtreder van artikel 6.2 van de Waterwet moet worden aangemerkt. De handelingen van de brandweer (bluswerkzaamheden) worden eiseres toegerekend. Het blussen van de brand hangt samen met het feit dat er zonder vergunning vervuild bluswater

en vervuild gesmolten plastic in het omliggende oppervlaktewater terecht is gekomen. De brandweer is niet in dienst van eiseres. Dat neemt niet weg dat het blussen dienstig was aan (want in het belang van) eiseres en op haar bedrijf heeft plaatsgevonden.

Rechtsvraag

Kan eiseres als overtreder worden aangemerkt?

Uitspraak

De rechtbank oordeelt dat eiseres niet als overtreder van artikel 6.2 van de Waterwet kan worden aangemerkt. Voor dit oordeel is het hierna volgende van belang.

Ingevolge artikel 5:1, tweede lid van de Awb wordt onder ‘overtreder’ verstaan degene die de overtreding pleegt of medepleegt, waarbij volgens het derde lid van dit artikel overtredingen ook door rechtspersoon kunnen worden begaan. Volgens vaste jurisprudentie van de Afdeling is in de eerste plaats degene die de verboden handeling fysiek verricht als overtreder aan te merken. Daarnaast kan in bepaalde gevallen degene die de overtreding niet zelf feitelijk heeft begaan, maar aan wie de gedraging is toe te rekenen, voor de overtreding verantwoordelijk worden gehouden en derhalve als overtreder worden aangemerkt.

De rechtbank stelt allereerst vast dat noch de eigenaren noch de werknemers van eiseres de overtreding hebben begaan. De fysieke handelingen die verweerder eiseres toerekent, zijn door de brandweer verricht. Dat roept de vraag op of het handelen van de brandweer aan eiseres kan worden toegerekend. Dat zou het geval zijn indien eisers op de een of andere wijze verantwoordelijk zou kunnen worden gehouden voor het ontstaan van de brand. Naar het oordeel van de rechtbank is dat niet het geval. Niet in geschil is dat de oorzaak van de brand onbekend is. Geconcludeerd is dat de brand is ontstaan ten gevolge van een calamiteit/ongeluk. Er is niet vast komen staan dat eiseres op enigerlei wijze blaam treft voor het ontstaan van de brand. De rechtbank is daarom van oordeel dat de bluswerkzaamheden door de brandweer niet langs die weg aan eiseres kunnen worden toegerekend.

Op grond van de jurisprudentie van de Afdeling werd in situaties als de onderhavige in het verleden een risico-aansprakelijkheid aangenomen voor degene ten behoeve van wie door de brandweer geblust werd, de zogenoemde ‘bluswaterrechtspraak’. Inmiddels ligt er de conclusie van de staatsraad advocaat-generaal mr. P.J. Wattel (A-G), die adviseert deze rechtspraak te nuanceren. De rechtbank sluit zich aan bij de conclusie van de A-G dat zowel voor de bestuurlijke boete als voor herstelsancties zo veel mogelijk moet worden aangesloten bij de strafrechtelijke criteria voor functioneel daderschap. Die aansluiting geldt zowel voor natuurlijke personen als voor rechtspersonen. De rechtbank vindt steun voor dit oordeel in

twee recente uitspraken van de Afdeling. Voor de zogenoemde 'bluswaterrechtspraak' betekent dit dat de rechtbank niet langer uitgaat van risicoaansprakelijkheid (risico-overtrederschap), nu daarvoor onvoldoende wettelijke basis bestaat.

De rechtbank zal voor de beoordeling van dit beroep daarom aansluiten bij de strafrechtelijke criteria voor het daderschap van rechtspersonen. Daarbij zijn van belang de criteria die door de Hoge Raad zijn geformuleerd in het Drijfmest-arrest van 21 oktober 2003. In zijn arrest van 26 april 2006 heeft de Hoge Raad hierover overwogen: 'In zijn arrest van 21 oktober 2003 heeft de Hoge Raad geoordeeld dat een rechtspersoon kan worden aangemerkt als dader van een strafbaar feit indien de desbetreffende gedraging redelijkerwijs aan die rechtspersoon kan worden toegerekend. Die toerekening is afhankelijk van de concrete omstandigheden van het geval, waartoe mede behoort de aard van de (verboden) gedraging. Een belangrijk oriëntatiepunt bij de toerekening is of de gedraging heeft plaatsgevonden dan wel is verricht in de sfeer van de rechtspersoon. Een dergelijke gedraging kan in beginsel worden toegerekend aan de rechtspersoon. Van een gedraging in de sfeer van de rechtspersoon kan sprake zijn indien zich een of meer van de navolgende omstandigheden voordoen:

- a. het gaat om een handelen of nalaten van iemand die hetzij uit hoofde van een dienstbetrekking hetzij uit anderen hoofde werkzaam is ten behoeve van de rechtspersoon,
- b. de gedraging past in de normale bedrijfsvoering of taakuitoefening van de rechtspersoon,
- c. de gedraging is de rechtspersoon dienstig geweest in het door hem uitgeoefende bedrijf of in diens taakuitoefening,
- d. de rechtspersoon vermocht erover te beschikken of de gedraging al dan niet zou plaatsvinden en zodanig of vergelijkbaar gedrag werd blijkens de feitelijke gang van zaken door de rechtspersoon aanvaard of placht te worden aanvaard, waarbij onder bedoeld aanvaarden mede begrepen is het niet betrachten van de zorg die in redelijkheid van de rechtspersoon kon worden gevergd met het oog op de voorkoming van de gedraging.'

De rechtbank overweegt allereerst dat in beperkte mate aan sub a is voldaan. Zoals hierboven is geconstateerd is het niet het handelen van de eigenaren of werknemers van eiseres geweest dat heeft geleid tot het lozen van vervuild water en het uitstromen van gesmolten plastic in het oppervlaktewater. Dat roept de vraag op of de brandweer uit andere hoofde werkzaam was ten behoeve van de rechtspersoon. De rechtbank constateert dat er geen contractuele relatie was tussen eiseres en de brandweer en dat eiseres de brandweer ook niet heeft gevraagd om te komen blussen. Op de zitting is met partijen besproken dat het handelen van de brandweer

(de bluswerkzaamheden) wel het belang van eiseres kan dienen, bijvoorbeeld door het voorkomen van het uit- of afbranden van het pand, maar dat de brandweer in deze ook het algemeen belang dient door bijvoorbeeld verdere verspreiding van de brand te voorkomen. De rechtbank is van oordeel dat dit echter niet in de weg staat aan de conclusie dat de brandweer in deze ook werkzaam is geweest ten behoeve van de rechtspersoon. Het enkele feit dat het de brandweer niet is gelukt het pand te behouden maakt dit niet anders.

Met eiseres is de rechtbank verder van oordeel dat sub b zich hier niet voordoet. Het blussen past op geen enkele wijze in de normale bedrijfsvoering of taakuitoefening van de rechtspersoon. Eiseres houdt zich bezig met het reinigen en verkopen van (nieuwe) kunststof pallets, bakken en boxen. Vuur speelt daarin geen enkele rol.

Naar het oordeel van de rechtbank doet sub c zich in dit geval ook niet voor. Hoewel het effectief blussen van een brand in zijn algemeenheid wel dienstbaar kan zijn áán een bedrijf doordat in het gunstigste geval wordt voorkomen dat het uitgeoefende bedrijf of de taakuitoefening moet worden beëindigd, is de rechtbank van oordeel dat niet gezegd kan worden dat het blussen als zodanig een rol speelt in het uitgeoefende bedrijf of in die taakuitoefening.

Ten slotte is de rechtbank van oordeel dat sub d zich niet voordoet. Eiseres kon niet erover beschikken dat de verboden gedraging – het blussen van de brand door de brandweer en daarmee het verontreinigen van het oppervlaktewater – kon plaatsvinden. Het al dan niet aanvaarden van de verboden gedraging is dan niet meer relevant.

Naar het oordeel van de rechtbank zijn er daarom onvoldoende feiten en omstandigheden gesteld op grond waarvan eiseres redelijkerwijs aansprakelijk kan worden gehouden voor de door de brandweer uitgevoerde bluswerkzaamheden en de daardoor ontstane vervuiling van het oppervlaktewater. Er is niet voldaan aan de criteria op grond waarvan geoordeeld kan worden dat, gelet op de concrete omstandigheden van het geval, de desbetreffende gedraging in de sfeer van de rechtspersoon is verricht en daarom aan die rechtspersoon zou kunnen worden toegerekend. Dit betekent dat deze beroepsgrond van eiseres slaagt.

Instantie: Rechtbank Noord-Nederland

Datum uitspraak: 01-12-2023

ECLI: ECLI:NL:RBNNE:2023:5111

Zaaknummer: LEE 22/4450

Wetsartikelen: 6.2 Waterwet en 6.8 Waterwet

RECHTSPRAAK

Leggerbesluit/Hoogheemraadschap van Delfland

Rechtbank onbevoegd inzake beroep tegen de waterstaatslegger.

Casus

Verweerder heeft met het bestreden besluit de legger Delfland vastgesteld, waarin wordt omschreven waaraan waterstaatswerken naar ligging, vorm, afmeting en constructie moeten voldoen (de legger) en waarin onderhoudsplichtigen of onderhoudsverplichtingen worden aangewezen (de onderhoudslegger). Met het bestreden besluit heeft verweerder enerzijds één integrale legger voor alle waterstaatswerken gemaakt, waarin de zeven tot dan toe geldende leggers zijn samengevoegd. Anderzijds heeft verweerder de legger geactualiseerd door gerealiseerde of gewijzigde waterstaatswerken erin te verwerken. De wijziging van de waterkering langs de Rodenrijsevaart in Berkel en Rodenrijs is een van de gewijzigde waterstaatswerken die met het bestreden besluit in de legger is opgenomen.

Rechtsvraag

Is de rechtbank bevoegd om een oordeel te geven over de met het bestreden besluit vastgestelde legger, en is er een wijziging van de onderhoudslegger waartegen eiser opkomt?

Uitspraak

De legger Delfland, zoals vastgesteld bij het bestreden besluit, bestaat zowel uit de legger, als uit de onderhoudslegger. De legger is vooral een technisch instrument om de vorm, ligging, constructie en afmeting van een waterstaatswerk te concretiseren. In de onderhoudslegger staat de aanwijzing van onderhoudsplichtigen en onderhoudsverplichtingen van wateren.

De rechtbank mag alleen een beroep tegen de legger behandelen als het gaat om de vaststelling of wijziging van de ligging van een waterbergingsgebied of beschermingszone in die legger (zie punt 4.1 hiervoor). De rechtbank moet dus de vraag beantwoorden of eiser met zijn beroep opkomt tegen de vastlegging of wijziging van de ligging van een waterbergingsgebied of van een beschermingszone in de legger. De rechtbank is van oordeel dat dit niet zo is.

Eiser komt met zijn beroep op tegen de legger, en meer in het bijzonder tegen de leggerkaart ter hoogte van [adres] in [plaats]. De leggerkaart zou op dat punt ten onrechte een leggerprofiel 213 vermelden en daarmee een damwandhoogte van NAP -2,16 m. Verder stelt eiser dat de damwand en de buitenkruinlijn op de leggerkaart ten onrechte niet samenvallen. Daarnaast vindt eiser dat de aanheling ten onrechte als waterkerend kunstwerk ontbreekt op de leggerkaart.

De rechtbank stelt vast dat in de legger geen waterbergingsgebied of beschermingszone wordt vastgelegd of gewijzigd ter hoogte van [adres] in [plaats]. Verweerder heeft dit ter zitting uitgelegd aan de hand van een kaartje (dat als bijlage bij deze uitspraak is gevoegd). Op het kaartje zijn ter plaatse groengekleurde vlakken te zien. Verweerder heeft toegelicht dat deze groene vlakken beschermingszones zijn en dat deze met het bestreden besluit onveranderd zijn gebleven. Ter hoogte van het perceel van eiser is geen waterbergingsgebied vastgesteld of gewijzigd.

Omdat in het bestreden besluit ter plaatse dus geen waterbergingsgebied of beschermingszone wordt vastgelegd of gewijzigd, is de rechtbank van oordeel dat het beroep van eiser over iets anders gaat dan over de vaststelling of wijziging van de ligging van een waterbergingsgebied of beschermingszone. Dat betekent dat het beroep zich niet richt tegen een voor beroep vatbaar besluit. De rechtbank is daarom in zoverre onbevoegd om van het beroep kennis te nemen.

Over de onderhoudslegger stelt de rechtbank vast dat eiser zich met zijn beroep niet richt tegen het aanwijzen van onderhoudsplichtigen of onderhoudsverplichtingen van een waterstaatswerk in de legger. Eiser en verweerder zijn het erover eens dat Delfland onderhoudsplichtig is voor de Rodenrijsevaart. Zij zijn het er ook over eens dat de onderhoudslegger daarin geen verandering brengt. Eiser vindt dat verweerder in de onderhoudslegger een onderhoudsplicht voor zichzelf had moeten opnemen, die inhoudt dat verweerder op zijn kosten de blokkade van de afvoer van bovendien hemelwater op het perceel van eiser moet verhelpen. De rechtbank stelt vast dat eiser hiermee niet vraagt om een onderhoudsplicht in de zin van de Waterschapswet, omdat de afvoer van bovendien hemelwater op het perceel van eiser geen onderhoud aan een waterstaatswerk is. Een waterstaatswerk is namelijk een oppervlaktewaterlichaam, een bergingsgebied, een waterkering of een ondersteunend kunstwerk. De rechtbank oordeelt daarom dat het beroep tegen de onderhoudslegger ongegrond is.

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 06-12-2023

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2023:18824

Zaaknummer: 22/2857

Wetsartikelen: 5.1 Waterwet en 78 Waterschapswet

RECHTSPRAAK

Handhaving/Minister van Infrastructuur en Milieu

Vislood. Ontbreken causaliteit en klaarblijkelijk gevaar om preventieve last onder dwangsom op te leggen.

Casus

De rechtbank gaat uit van de volgende feiten en omstandigheden. Eiseres heeft op 20 juni 2022 de Provincie Zeeland verzocht om een preventieve last onder dwangsom (PLOD) op te leggen aan [HSV]. [HSV] organiseert hengelsportwedstrijden en alle sportvissers gebruiken vislood tijdens de wedstrijden. Eiseres wenst met het handhavingsverzoek het overbodige gebruik van lood tegen te gaan en daarmee het verlies van lood in een [natuurgebied] te voorkomen. De provincie heeft het handhavingsverzoek – voor zover dat betrekking heeft op de Waterwet (Wtw) – aan de minister doorgestuurd. Bij besluit van 18 augustus 2022 heeft de minister het handhavingsverzoek afgewezen.

Eiseres voert aan dat lood een Zeer Zorgwekkende Stof (ZZS) is, waarvan het gebruik en de emissie vermeden dienen te worden en dat het gebruik van vislood niet nodig is. [HSV] en de individuele vissers beschikken niet over een vergunning om lood te mogen lozen in het oppervlaktewater en dienen als overtreders te worden beschouwd. [HSV] stimuleert haar leden niet om te vissen zonder vislood.

Rechtsvraag

Geldt er een vergunningplicht voor het gebruik van vislood? Is er sprake van een overtreding? Wordt voldaan aan de specifieke zorgplicht?

Uitspraak

Over de kwestie of er in deze zaak regels zijn overtreden, verwijst de rechtbank naar de uitspraak van de meervoudige kamer van deze rechtbank in de uitspraak van 4 juli 2023. Daarin is in een vergelijkbare kwestie uitspraak gedaan over een verzoek van eiseres tot handhaving in relatie tot de artikelen 6.1, 6.2, 6.8 en 6.9 van de Wtw. Kort en zakelijk weergegeven, heeft de rechtbank – onder verwijzing naar de definitie van ‘lozen’ uit artikel 6.1

van de Wtw – geoordeeld dat bij het vissen met vislood sprake is van een vergunningplichtige lozing in de zin van artikel 6.2, eerste lid, van de Wtw. De rechtbank verwijst hiervoor naar de toelichting van de wetgever bij het nog in werking te treden Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). In het Bal zijn regels opgenomen over activiteiten in de fysieke leefomgeving. In de toelichting is uitdrukkelijk overwogen dat alleen voor de potentieel minst bezwaarlijke lozingen is gekozen voor de specifieke zorgplicht, terwijl voor het aanwijzen van vergunningplichten is uitgegaan van de systematiek ‘algemene regels, tenzij’. Hierdoor komt een einde aan het gedogen van lozingen die niet vanuit uitstroomvoorzieningen plaatsvinden, zoals bijvoorbeeld bij het gebruik van vislood het geval is. Aangezien het Bal nog niet in werking is getreden, geldt op dit moment voor het gebruik van vislood een vergunningplicht op grond van artikel 6.2, eerste lid, van de Wtw. De in artikel 6.2, eerste lid, van de Wtw opgenomen vergunningplicht heeft betrekking op de sportvissers en zij dienen een vergunning op grond van artikel 6.2, eerste lid, van de Wtw aan te vragen. Zij zijn namelijk degenen die stoffen in een oppervlaktewaterlichaam brengen als zij vissen met vislood. De norm uit dit artikel ziet niet op de hengelsportvereniging.

Voor wat betreft artikel 6.8 van de Wtw [zorgplicht] heeft de rechtbank overwogen dat dit artikel zich richt tot diegene die handelingen verricht of nalaat en die weet of redelijkerwijs had kunnen vermoeden dat door die handelingen of het nalaten daarvan de bodem of oever van een oppervlaktewater kan worden verontreinigd of aangetast. Diegene is gehouden alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem gevergd kunnen worden om de verontreiniging of aantasting te voorkomen dan wel de gevolgen te beperken en zo veel mogelijk ongedaan te maken. Bovendien is diegene gehouden om de beheerder in kennis te stellen van de verontreiniging of aantasting, alsook welke maatregelen al genomen zijn dan wel diegene nog voornemens is om te nemen. Deze artikelen richten zich wel tot een hengelsportvereniging en ook tot de sportvissers.

Aangezien de rechtbank, in tegenstelling tot de minister, constateert dat er wel sprake is van een overtreding, moet de rechtbank vervolgens beoordelen of de minister in redelijkheid heeft afgezien van het opleggen van een PLOD. Hiervoor is vereist dat er sprake is van een gevaar, door overtreding van een concreet bij of krachtens de wet gesteld voorschrift, dat met een zekerheid grenzende waarschijnlijkheid zal plaatsvinden als die overtreding in het besluit kan worden omschreven met een mate van duidelijkheid die op grond van rechtszekerheid is vereist. Aan deze voorwaarde is volgens de rechtbank niet voldaan. De rechtbank verwijst naar het door de minister aangehaalde onderzoek van 601 getoetste KRW-lichamen. Uit dit onderzoek volgt dat in slechts drie gevallen niet aan de norm wordt voldaan en dat in zoutwater überhaupt geen overtredingen zijn gemeten. Weliswaar verwijst eiseres in haar bezwaarschrift naar het waterkwaliteitportaal voor chemische analyse voor lood in de

Westerschelde, maar de rechtbank kan uit de betreffende gegevens niet afleiden op welke wijze het lood in het viswater terecht is gekomen. Dat kan door vissers, maar het kan ook op een andere wijze. Voor wat betreft het door eiseres aangehaalde onderzoek van Stichting Wageningen Research maakt de rechtbank uit de website van het onderzoeksinstituut op dat dit instituut het realistische risico voor waterdieren van opgelost lood dat vrijkomt uit vislood als 'nog lastig in te schatten' betitelt. Er is nagenoeg geen onderzoek gedaan naar bijvoorbeeld de looddichtheid op populaire vislocaties, de mate waarin het vislood aan de sedimentoppervlakte ligt, de verdunningsfactor, de sedimentatiesnelheid van zwevende deeltjes en de invloed van baggeren. Er dient nog nader onderzoek naar deze punten te worden gedaan. Alles overwegende ziet de rechtbank dan ook onvoldoende aanleiding om een zodanig klaarblijkelijk gevaar aan te nemen dat het opleggen van een PLOD gerechtvaardigd is. De minister heeft het preventieve handhavingsverzoek dan ook in redelijkheid afgewezen.

Instantie: Rechtbank Zeeland-West-Brabant

Datum uitspraak: 08-12-2023

ECLI: ECLI:NL:RBZWB:2023:8686

Zaaknummer: AWB- 23_945

Wetsartikelen: 6.1 Waterwet, 6.2 Waterwet, 6.8 Waterwet en 6.9 Waterwet

RECHTSPRAAK

Planschade/Provincie Noord-Holland

Artikel 6.1 van de Wro dwingt niet tot het hanteren van de ene dan wel de andere taxatiemethode. Welke methode in een concreet geval wordt gebruikt, staat ter beoordeling van de onafhankelijke taxateur.

Casus

[Appellant] heeft een aanvraag om tegemoetkoming in planschade ingediend. Aan deze aanvraag heeft hij ten grondslag gelegd dat hij als gevolg van de inwerkingtreding van het inpassingsplan schade in de vorm van waardevermindering van onroerende zaken heeft geleden. Het inpassingsplan maakt het onder meer mogelijk om op een ten westen van de gronden van [appellant] gelegen gebied (hierna: het plangebied) een vierbaansweg (N307) aan te leggen. In het kader van de procedure bij de rechtbank heeft STAB een advies uitgebracht. In het verslag van 15 juli 2021 heeft de StAB het advies gegeven [appellant] een lager bedrag aan tegemoetkoming in planschade toe te kennen dan het college heeft gedaan. In het hoger beroep heeft appellant aangevoerd dat het verslag van de StAB onvoldoende zorgvuldig tot stand is gekomen of anderszins zodanige gebreken bevat, dat zij het niet aan de oordeelsvorming ten grondslag had mogen leggen. [Appellant] heeft onder meer gronden aangevoerd met betrekking tot de schadetaxatie. [Appellant] betoogt dat de rechtbank bij haar oordeelsvorming ten onrechte is uitgegaan van de schadetaxatie van Bontenbal. Bontenbal heeft een afwijkende rekenmethode toegepast, waarbij geen waardevermindering van de woning is vastgesteld, maar alleen een afslag op basis van de grondwaarde is toegepast. Volgens [appellant] is deze methode niet in lijn met hoe een redelijk denkend en handelend koper de waarde van de onroerende zaken zou bepalen.

Rechtsvraag

Mocht de rechtbank de schadetaxatie van Bontenbal ten grondslag leggen aan de oordeelsvorming?

Uitspraak

Volgens vaste rechtspraak (onder meer de overzichtsuitspraak van 28 september 2016, ECLI:NL:RVS:2016:2582, onder 8.11) kan de bestuursrechter een taxatie slechts terughoudend toetsen. Daarbij is van belang dat de waardering van onroerende zaken niet slechts door het toepassen van een taxatiemethode plaatsvindt, maar daarbij ook de kennis, ervaring en intuïtie van de desbetreffende deskundige een rol spelen.

Artikel 6.1 van de Wro dwingt niet tot het hanteren van de ene dan wel de andere taxatiemethode. Welke methode in een concreet geval wordt gebruikt, staat ter beoordeling van de onafhankelijke taxateur. Indien toepassing van de ter beschikking staande methoden naar diens deskundig oordeel niet mogelijk is of niet tot een juiste waardering leidt, zal de onafhankelijke taxateur de taxatie (mede) mogen baseren op zijn kennis, ervaring en intuïtie.

Dat Bontenbal een taxatiemethode heeft toegepast waarbij geen waardevermindering van de woning is vastgesteld, maar alleen een afslag op basis van de grondwaarde is toegepast, wil nog niet zeggen dat deze methode in zijn algemeenheid onjuist is of in dit specifieke geval tot een onjuist resultaat heeft geleid. Verder miskent [appellant] het verschil tussen tijdelijke hinder (in de vorm van aantasting van het woongenot wegens overlast door de werkzaamheden ten behoeve van de aanleg van de N307) en planschade (in de vorm van duurzame waardevermindering van onroerende zaken). Dat [appellant] tijdens de werkzaamheden hinder in zijn woning heeft ondervonden, waarvoor hij een schadevergoeding heeft ontvangen, brengt niet met zich dat deze woning in waarde is gedaald als gevolg van de planologische verandering.

(...)

Uit paragraaf 12 van het taxatierapport blijkt dat Bontenbal de door de StAB vastgestelde schadefactoren in de taxatie heeft betrokken. Verder voldoet het taxatierapport aan de daaraan in de rechtspraak gestelde eisen dat de gevolgde methode en gehanteerde redenering begrijpelijk en consistent zijn, dat de daaruit getrokken conclusies daarop aansluiten en dat inzicht is gegeven in de gegevens die bij de taxatie zijn betrokken. Hoewel het taxatierapport een aantal slordigheden bevat, zoals het vermelden van een verkeerd adres, is duidelijk dat de taxatie op het juiste object betrekking heeft. Die slordigheden brengen niet met zich dat de rechtbank het taxatierapport niet aan de oordeelsvorming ten grondslag had mogen leggen.

Instantie: Raad van State

Datum uitspraak: 20-12-2023

ECLI: ECLI:NL:RVS:2023:4775

Zaaknummer: 202204727/1/A2

Wetsartikelen: 6.1 Wro

RECHTSPRAAK

Handhaving/Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden

In beginsel kan voor vaststelling van een overtreding worden uitgegaan van de betrouwbaarheid van het door overtreder gekozen en geïnstalleerde monitoringssysteem.

Casus

De gemeente Utrecht (hierna: de gemeente) heeft op 8 april 2021 bij het college melding gedaan van werkzaamheden en bijbehorende grondwateronttrekking in het kader van de reconstructie van de werfmuren langs de Oudegracht, onder meer in het werkgebied waarin de werfkelder van [wederpartij] ligt aan de [locatie]. Dit werkgebied wordt aangeduid als RAK 11. In de melding en de hierbij behorende notitie is de door de gemeente te hanteren werkwijze beschreven. Die werkwijze houdt onder meer in dat de grondwaterstand tijdens de werkzaamheden middels beheersmaatregelen op of boven de gemiddeld laagste grondwaterstand (hierna: de GLG) wordt gehouden.

[Wederpartij] heeft twee verzoeken om handhaving gedaan die betrekking hebben op het onttrekken van grondwater bij de renovatiewerkzaamheden aan RAK 11.

De rechtbank heeft in haar uitspraak van 30 september 2022 overwogen dat vaststaat dat op 2 juli 2021 sprake was van een overtreding vanwege de geconstateerde overtreding van de GLG-waarde in de peilbuizen bij de werfkelder van [wederpartij]. De rechtbank oordeelde daarover dat de omstandigheid dat de overtreding van korte duur was, niet geldt als bijzondere omstandigheid, waardoor van verder handhavend optreden kon worden afgezien en volstaan kon worden met een bestuurlijke waarschuwing. Om die reden oordeelde de rechtbank dat in de besluiten van 2 juli 2021 en 12 juli 2021 niet volstaan kon worden met het slechts opleggen van een last onder dwangsom voor het verhogen van het waterpeil op weekdagen buiten werkuren en tijdens het weekend.

Het college heeft zich op het standpunt gesteld dat door de rechtbank ten onrechte is geoordeeld dat het door haar genomen besluit onrechtmatig is. In dit standpunt ligt besloten de overweging van de rechtbank dat de grondwaterstand niet tot onder de GLG mocht dalen

en dat onderschrijding, dat wil zeggen een zodanige daling van de GLG dat onder de gestelde normering wordt gekomen, als zodanig leidt tot een overtreding.

Rechstvraag

Is er sprake van een geconstateerde overtreding en kon het college handhavend optreden?

Uitspraak

Naar het oordeel van de Afdeling heeft de rechtbank uit de tekst van de meldingen terecht afgeleid dat de enkele onderschrijding van de daarin vermelde waarden van NAP 0,30 m respectievelijk NAP 0,45 m maakt dat niet overeenkomstig de meldingen wordt gewerkt en dus een overtreding van artikel 56.4.2, onder 2, sub f, van de Uitvoeringsregels bij de Keur oplevert. De Afdeling volgt dan ook niet het standpunt van het college dat ondanks een onderschrijding van de GLG, door het anderszins voorkomen van zettingen toch conform de melding wordt gewerkt.

Over de stelling van het college dat de peilbuis in de kelder van [wederpartij] niet was bedoeld om onderschrijding van de GLG nauwgezet te monitoren, overweegt de Afdeling het volgende. In de aanvulling op de melding van 21 mei 2021 is aangegeven dat de grondwaterstand wordt gemeten met ongeveer één peilbuis per werfkelder en dat op deze wijze iedereen de grondwaterstand kan volgen. In deze notitie is aangegeven dat monitoring van de grondwaterstand plaatsvindt en dat bij de monitoring van de peilbuizen wordt uitgegaan van een actiewaarde van NAP +0,30 m. Het college heeft verder verklaard dat de peilbuizen zijn geplaatst om mee te kijken naar de invloed van de werkzaamheden. Dit systeem is dus door de gemeente en het college zelf gekozen en geïnstalleerd om 'real time' mee te kijken naar de grondwaterstand en was de naar buiten blijkende wijze waarop de grondwaterstand werd gemonitord en waarop zicht werd gehouden op de GLG-norm. Gelet hierop is de Afdeling van oordeel dat het college in beginsel van de betrouwbaarheid van dit systeem diende uit te gaan voor de vraag of de GLG-norm werd onderschreden.

Op 21 juni 2021 en 28 juni 2021 zijn meerdere overtredingen geconstateerd, waaronder het structureel onderschrijden van de actiewaarden en het niet verhogen van het waterpeil als er geen werkzaamheden plaatsvinden. Op 2 juli 2021 heeft zich een incident voorgedaan, waarbij werd waargenomen dat de actiewaarden in de peilbuizen werden onderschreden. Op 7 juli 2021 is wederom geconstateerd dat de actiewaarden zijn onderschreden, dit keer ter hoogte van de kelder van [wederpartij]. Op basis van het voorgaande komt de Afdeling tot de conclusie dat de gemeente heeft gehandeld in strijd met de bij de melding voorgeschreven werkwijze en daarmee in strijd met artikel 56.4.2, onder 2, sub f, van de Uitvoeringsregels bij de Keur, zodat het college ter zake handhavend kon optreden.

Instantie: Raad van State

Datum uitspraak: 06-12-2023

ECLI: ECLI:NL:RVS:2023:4539

Zaaknummer: 202206485/1/R1

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Omgevingsvergunning/Houten

Een fietsenberging valt niet onder de beschermde monumentale status. Het bouwen van de fietsenberging kan ook niet worden aangemerkt als een verandering van de aangewezen monumenten op het perceel.

Casus

Het college burgemeester en wethouders van Houten heeft een omgevingsvergunning voor het plaatsen van een fietsenberging met kliko-ombouw op het voorerf van een perceel geweigerd. Volgens het college past de fietsenberging niet binnen de bestemming 'Wonen-Vrijstaand', omdat ter plaatse van het bouwwerk geen sprake is van de aanduiding 'bijgebouwen'. Omdat het bouwwerk volgens het college wordt geplaatst op een erf dat hoort bij een beschermd monument, kan aan het bouwplan alleen worden meegewerkt als het belang van de monumentenzorg zich daartegen niet verzet. Voor wat betreft de fietsenberging is dat volgens het college niet het geval en daarom is de gevraagde omgevingsvergunning voor dit bouwwerk geweigerd. Daarbij baseert het college zich onder andere op het negatieve advies van de Erfgoedcommissie. Eiser is het niet eens met de geweigerde omgevingsvergunning voor het plaatsen van de fietsenberging.

Eiser stelt dat het college ten onrechte ervan is uitgegaan dat het perceel waarop de fietsenberging is gesitueerd een gemeentelijk monument is. Dit betekent volgens eiser dat er geen sprake is van strijd met de Erfgoedverordening gemeente Houten en daarom hoeft het belang van de monumentenzorg niet te worden afgewogen. Eiser wijst verder op het aanwijzingsbesluit als gemeentelijk monument van 5 december 1989, waaruit blijkt dat in de omschrijving van het gemeentelijk monument slechts de dwarshuisboerderij als monument is opgenomen en niet de grond daaromheen. De grond rondom de boerderij heeft dus geen beschermde status. Zelfs als de fietsenberging met kliko-ombouw was gelegen op hetzelfde perceel als de dwarsboerderij, dan deelt de fietsenberging niet in de bescherming als monument. Eiser verwijst daarbij naar uitspraken van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Het college heeft in het verweerschrift nog gewezen op de laatste pagina van het

aanwijzingsbesluit waar onder het kopje ‘motivering’ staat: ‘Stedenbouwkundig van belang vanwege de betekenis van het complex voor het landschap. In cultuurhistorisch opzicht belangrijk vanwege de betekenis voor de nederzettingsgeschiedenis’. Volgens het college volgt hieruit dat het niet alleen om de panden en de leilinden gaat, maar dat de bescherming zich uitstrekt tot het complex en dus ook het erf. Het college stelt verder dat het erf hoe dan ook onder de bescherming van de monumenten valt, omdat het hier gaat om het bouwen van een bijbehorend bouwwerk op het erf bij het desbetreffende monument. Het terrein is immers in feitelijk opzicht ingericht als erf bij de woning. In de basis is daarom artikel 2, onderdeel 3, van bijlage II bij het Besluit omgevingsrecht (Bor) van toepassing en kan er onder voorwaarden vergunningvrij worden gebouwd. Vervolgens geeft artikel 4a van bijlage II bij het Bor aan dat wanneer een activiteit zoals genoemd in artikel 2 of 3 van bijlage II bij het Bor wordt uitgevoerd, deze slechts onder bepaalde voorwaarden nog steeds zonder vergunning mag worden uitgevoerd. Aangezien in artikel 4a een bijbehorend bouwwerk als bedoeld in artikel 2, onderdeel 3, niet wordt genoemd, is voor het oprichten van een bijbehorend bouwwerk op hetzelfde erf als waar ook een monument staat een omgevingsvergunning vereist. Gelet hierop is volgens het college de Erfgoedcommissie terecht betrokken en is daarbij terecht het belang van de monumentenzorg getoetst.

Rechtsvragen

1. Maakt in dit geval het erf volgens de omschrijving van het monument deel uit van de te beschermen aspecten van de aangewezen monumenten en heeft het college daarom bij de beoordeling van de aanvraag van een omgevingsvergunning voor een fietsenberging terecht aan het belang van de monumentenzorg getoetst?
2. Stelt het college terecht dat het erf hoe dan ook onder de bescherming van de monumenten valt, omdat het hier gaat om het bouwen van een bijbehorend bouwwerk op het erf bij het desbetreffende monument?

Uitspraak

1. Uit vaste rechtspraak van de Afdeling volgt dat het kadastrale perceel niet de grondslag is voor de bescherming van wat zich daarop bevindt, maar dat enkel datgene als monument is beschermd wat als bouwkundige en functionele onlosmakelijke zelfstandige eenheid is genoemd in de redengevende omschrijving. De redengevende omschrijving bij de aanwijzing tot beschermd monument is dus bepalend voor de vraag wat er precies onder de beschermde monumentale status valt, omdat die omschrijving aangeeft welke aspecten van het monument in het bijzonder beschermingswaardig zijn.

In het aanwijzingsbesluit als gemeentelijk monument van 5 december 1989 staat in de redengevende omschrijving dat de desbetreffende objecten als monument zijn aangewezen. Op de bijbehorende tekening en foto's is te zien dat het hierbij gaat om de dwarsboerderij, het zomerhuis en de leilinden. Deze objecten worden ook specifiek genoemd onder 'aard objecten' van het aanwijzingsbesluit. Deze objecten worden onder het kopje 'Beschrijving' verder omschreven. Hieruit volgt naar het oordeel van de rechtbank dat alleen de dwarsboerderij, het zomerhuis en de leilinden een beschermde monumentale status hebben. Het erf zelf maakt volgens de weergegeven omschrijving naar het oordeel van de rechtbank geen deel uit van de te beschermen aspecten van de monumenten. Daarbij betreft de rechtbank dat de fietsenberging vrij staat van de hiervoor genoemde objecten en daarmee geen bouwkundig en functioneel onlosmakelijke eenheid vormt. De rechtbank verwijst hiervoor naar de door eiser aangehaalde uitspraak van de Afdeling van 12 december 2012, waarbij het ook ging om een losstaand bijgebouw.

Uit de omschrijving blijkt verder dat de panden monumentwaardig zijn vanwege een aantal aan de gebouwen toe te schrijven kenmerken en karakteristieken. Er wordt daarbij niet gesproken over het erf dat in het bijzonder moet worden beschermd. Het college heeft nog gewezen op andere stukken en verrichte bouwhistorische verkenningen, waaruit zou blijken dat het erf ook onder de beschermde status valt. Zoals echter hiervoor is overwogen, is bij de beantwoording van de vraag of sprake is van een verstoring of wijziging van een beschermd monument, de omschrijving van dat monument in het aanwijzingsbesluit bepalend. Uit de motivering over het complex zoals hiervoor weergegeven ziet de rechtbank dus onvoldoende aanknopingspunten voor het oordeel dat daarmee ook het erf wordt bedoeld.

De rechtbank is dan ook van oordeel dat het erf en daarmee de fietsenberging niet valt onder de beschermde monumentale status.

2. De rechtbank is het met het college eens dat voor het bouwen van een fietsenberging op grond van artikel 4a, eerste lid, van Bijlage II bij het Bor een omgevingsvergunning voor de activiteiten bouwen en strijdig gebruik is vereist, omdat deze activiteiten bij een monument plaatsvinden. In zoverre is dit in lijn met de genoemde uitspraak van 17 april 2013. In de nota van toelichting bij de wijziging van het Bor van 24 september 2014 wordt ervan uitgegaan dat onder bouwen van bijbehorende bouwwerken bij een monument mede wordt verstaan het bouwen op het perceel bij het betrokken monument. Voor het bouwen is er altijd een vergunning vereist. Dit betekent echter niet dat er ook voor de monumentenactiviteit altijd een vergunning is vereist in het kader waarvan het belang van de monumentenzorg wordt afgewogen, zoals het college heeft gedaan. Dit is alleen van toepassing als er aan monumenten zelf veranderingen plaatsvinden, bijvoorbeeld door het bouwen van een aan- of uitbouw. Met

het bouwen van de fietsenberging op het perceel vinden er naar het oordeel van de rechtbank geen veranderingen plaats aan de aangewezen monumenten zelf. Zoals hiervoor overwogen staat de fietsenberging vrij van de aangewezen monumenten en vormt het geen bouwkundig en functioneel onlosmakelijke eenheid met de monumenten. Het bouwen van de fietsenberging kan dan ook niet worden aangemerkt als een verandering van de aangewezen monumenten op het perceel.

De rechtbank concludeert dat naast een vergunning voor de activiteit bouwen en strijdig gebruik geen omgevingsvergunning nodig was voor het wijzigen van een monument. Dit betekent dat het college zich niet in redelijkheid op het standpunt heeft kunnen stellen dat het belang van de monumentenzorg zich tegen vergunningverlening verzet.

Instantie: Rechtbank Midden-Nederland

Datum uitspraak: 21-11-2023

ECLI: ECLI:NL:RBMNE:2023:6278

Zaaknummer: UTR 22/5218

Wetsartikelen: 2 bijlage II Bor , 3 bijlage II Bor en 4a bijlage II Bor

RECHTSPRAAK

Omgevingsvergunning/Geldrop-Mierlo

Molenaars die op basis van een beheersovereenkomst een molen laten draaien zijn ten onrechte aangemerkt als belanghebbenden bij het verlenen van een omgevingsvergunning aan een ontwikkelaar van een appartementencomplex. Zij hebben slechts een afgeleid belang.

Casus

Bij besluit van 26 februari 2019 heeft het college van burgemeester en wethouders van Geldrop een omgevingsvergunning verleend voor het realiseren van een appartementencomplex met parkeergarage op een locatie in Geldrop. Het gaat om een gebouw met vier bouwlagen en een plat dak met dakkapellen. De maximale bouwhoogte van het gebouw is 15 m. Op een afstand van ongeveer 165 m ten zuidwesten van het geplande gebouw staat molen 't Nupke. Om te draaien is de molen volledig afhankelijk van de wind en functioneert hij als werktuig bij een windkracht tussen de 3 en 6 Bft. De molen wordt draaiende gehouden door de molenaars. Een van de molenaars die hoger beroep heeft ingesteld, heeft met de gemeente een beheersovereenkomst sinds 1 januari 2007. De molenaars vrezen dat met het beoogde appartementencomplex de windvang van de molen zal afnemen en dat dit ten koste gaat van de molen als werktuig. Om die reden hebben zij bij de rechtbank beroep ingesteld. De rechtbank heeft het beroep gegrond verklaard en bepaald dat haar uitspraak in de plaats treedt van het vernietigde besluit.

Tegen deze uitspraak heeft de aanvrager van de omgevingsvergunning en het college hoger beroep ingesteld. Zij stellen dat de rechtbank ten onrechte heeft overwogen dat de molenaars belanghebbenden zijn. Zij stellen in dat verband onder andere dat molenaars geen rechtstreeks belang hebben en geen eigenaar zijn van de molen. De molenaars hebben evenmin een (economisch) belang bij het draaiende houden van de molen. De molenaars betogen dat de rechtbank hen terecht heeft aangemerkt als belanghebbenden. Zij wijzen op de beheersovereenkomst tussen de gemeente en een van hen. Daarin staat dat de molenaars zich met deze overeenkomst verplichten tot het schoonhouden en smeren van de molen en de molen controleren op gebreken. Ook verplichten zij zich tot het minstens tweewekelijks laten

draaien van de molen, wat volgens de molenaars een essentieel onderdeel is voor het behoud van de molen als werktuig. Verder onderhouden zij feitelijk de molen en zorgen zij ervoor dat de molen af en toe in bedrijf is.

Rechtsvraag

Zijn de molenaars terecht aangemerkt als belanghebbende, ook al zijn zij geen eigenaar van de molen en hebben zij geen economisch belang?

Uitspraak

De Afdeling oordeelt dat de rechtbank de molenaars ten onrechte heeft aangemerkt als belanghebbenden. De molenaars hebben namelijk geen rechtstreeks belang als bedoeld in artikel 1:2, eerste lid, van de Awb, maar een afgeleid belang. De betrokkenheid van de molenaars, hoe sterk ook, bij de molen om deze als vrijwilligers te onderhouden en periodiek draaiende te houden, is onvoldoende om een objectief en actueel, eigen en persoonlijk belang aan te nemen. Ook hebben de molenaars, anders dan de rechtbank heeft overwogen, geen rechtstreeks belang ontleend aan de beheersovereenkomst. De rol en taak van de molenaars en hun relatie tot de eigenaar van de molen, betekent dat het belang om de molen als werktuig te behouden en periodiek te gebruiken het rechtstreeks belang is van de eigenaar van de molen, zijnde aanvankelijk de gemeente en thans een privaatrechtelijke stichting, en geen zelfstandig en rechtstreeks belang van de molenaars. De rechtbank heeft dit onvoldoende onderkend. Zie onder meer de uitspraken van de Afdeling van 18 december 2019, ECLI:NL:RVS:2019:4327, en 4 mei 2016, ECLI:NL:RVS:2016:1201.

Instantie: Raad van State

Datum uitspraak: 13-12-2023

ECLI: ECLI:NL:RVS:2023:4635

Zaaknummer: 202105019/1/R2

Wetsartikelen: 1:2 lid 1 Awb

RECHTSPRAAK

Aansprakelijkheid wateroverlast/Gemeente Weert

Civiele aansprakelijkheid gemeente voor grondwateroverlast ontwikkeling nieuwe woonwijk op grond van een door de gemeente vastgesteld bestemmingsplan.

Casus

Er is sprake van wateroverlast op percelen en bij woningen van appellanten na de realisatie door een projectontwikkelaar van een aan die percelen grenzende woonwijk op grond van een door de gemeente vastgesteld bestemmingsplan. Het gaat in deze zaak om de vraag of de gemeente en/of projectontwikkelaars aansprakelijk zijn voor schade die appellanten stellen al lange tijd te lijden als gevolg van wateroverlast op hun percelen. Volgens appellanten hebben diverse wijzigingen van de bodem in de nabijheid van hun percelen, die hebben plaatsgehad tijdens de realisatie van het bouwplan aangrenzend aan hun percelen, tot een verhoogde grondwaterstand geleid. Appellanten bestempelen het handelen van de gemeente en van projectontwikkelaars daarbij als onrechtmatig. Zij vinden dat de gemeente en projectontwikkelaars ervoor hadden moeten zorgen dat de realisatie van het bouwplan niet zou leiden tot een verhoogde grondwaterstand bij hun percelen. De gemeente en projectontwikkelaars wijzen aansprakelijkheid voor enige schade van appellanten af. Het hof doet uitspraak aan de hand van een uitgebracht deskundigenbericht.

Rechtsvraag

Is er een causaal verband tussen de realisatie van het bouwplan en de gestelde waterschade? Heeft de gemeente verwijtbaar gehandeld? Hebben appellanten voldoende invulling gegeven aan de bewijslast?

Uitspraak

Het hof stelt op grond van het deskundigenbericht vast dat de grondwaterhuishouding van de percelen van [appellanten] als gevolg van de realisatie van het bouwplan in negatieve zin is gewijzigd. De gemiddelde grondwaterstand is verhoogd en de percelen kampen langer dan

voorheen met de gevolgen van hevige regenval. De al bestaande gevoeligheid van de percelen van [appellanten] voor wateroverlast is na de realisatie van het bouwplan dan ook toegenomen.

Bij deze stand van zaken acht het hof het handelen van de gemeente en van [geïntimeerden sub 2 en 3] onzorgvuldig en in strijd met hetgeen in het maatschappelijk verkeer jegens [appellanten] betaamt. De gemeente is te verwijten dat zij na de vaststelling van het bestemmingsplan, in de wetenschap dat het plangebied en de directe omgeving op het punt van de (grond)waterhuishouding kwetsbaar is, niet voorafgaand aan de door haar toegestane en met [geïntimeerden sub 2 en 3] overeengekomen ontwikkeling van het plangebied de directe omgeving van dat plangebied zorgvuldig in kaart heeft laten brengen en de negatieve gevolgen van de realisatie voor de waterhuishouding in die directe omgeving, zoals vastgesteld door de deskundigen, heeft laten onderzoeken. Had de gemeente dat wel gedaan, dan had het treffen van adequate maatregelen die negatieve gevolgen kunnen voorkomen. De maatregelen die zijn getroffen, zijn niet toereikend gebleken.

Het handelen van [geïntimeerden sub 2 en 3] acht het hof eveneens onzorgvuldig en in strijd met hetgeen in het maatschappelijk verkeer jegens [appellanten] betaamt. Aan [geïntimeerden sub 2 en 3] is, als de realisator van het bouwplan en als buur van [appellanten], hetzelfde verwijt te maken als aan de gemeente.

Gelet op het hiervoor is overwogen acht het hof de mogelijkheid aannemelijk dat [appellanten] schade hebben geleden als gevolg van de door de deskundigen vermelde verhoging van de gemiddelde grondwaterstand ter plaatse van hun woningen en de omstandigheid dat hun percelen langer dan voorheen kampen met de gevolgen van hevige regenval. Op grond van het deskundigenrapport is het naar het oordeel van het hof voldoende aannemelijk dat de door [appellanten] gestelde wateroverlast geheel of gedeeltelijk is veroorzaakt dan wel erger is geworden door de wijzigingen van de bodem die zijn aangebracht bij de realisering van het plangebied. Daarbij heeft het hof in het bijzonder in aanmerking genomen dat de deskundigen rapporteren dat de toename van de grondwaterstanden en de trage daling van de grondwaterstand na een bui, bij lange periodes van neerslag of meerdere achtereenvolgende buien tot problemen kunnen leiden. Het hof herinnert eraan dat voor zover er onzekerheid is over dit verband, dit voor risico van de gemeente en [geïntimeerden sub 2 en 3] dient te komen en niet te hoge eisen aan het door [appellanten] op dit punt te leveren bewijs moeten worden gesteld.

Dit betekent dat de onrechtmatige daad van de gemeente en van [geïntimeerden sub 2 en 3] (in elk geval) gedeeltelijk in causaal verband staat met schade van [appellanten].

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 28-11-2023

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2023:3978

Zaaknummer: 200.224.035_01

Wetsartikelen: 6:162 BW